

Kinarejsen i september 1997.09.27

Fredag d. 16 kl 12 skulle vi mødes i afgangshallen i Kastrup, og det gik også helt efter planen. Flyveturen til Stockholm gik fint, og der tilkom Ingrid og Birgitta, og så tog vi de 7000 km over Sibirien i et stræk ledsaget af 2 måltider og kinesisk film. En halv time før Beijing blev Fred køresyg og begyndte at kaste op, og det smittede over til en anden passager, så Rikke pludselig befandt sig mellem 2 opkastende. Men vi fik da jordkontakt i Beijing International Airport og blev kørt til paskontrollen og fik bagagen, som kom med egen vogn til hotellet. Vi andre blev mødt af Mr. Ming, som samlede flybilletterne ind til reconfirmation og fulgte os til hotel Qianmen og sørgede for indcheckning og værelsesfordeling. På vejen fra lufthaven fik vi allerede et indtryk af, at nybyggeriet i Beijing er imponerende – kæmpe glasskyskrabere skyder op langs de brede boulevarder.

Efter et bad og kort hvilepause var der lunch i hotellets restaurant, og vi blev første gang præsenteret for spisepindene og de store runde borde med drejeskiven. Fred var så påvirket af køresygen, at han måtte have piller og ligge til sengs hele dagen. Vi andre begyndte sightseeingprogrammet med en tur til Den Himmelske Freds Plads, der var pyntet med store blomsteropsætninger i anledning af kommunistpartiets 15. Partikongres, hvor Jiang Zemin fik befæstet sin førerposition, og der blev besluttet om yderligere privatiseringer indenfor de store statslige virksomheder og nedskæringer i hærens personale. Den er nu på 3 millioner mand. Vi promenerede lidt rundt på pladsen, men kunne ikke komme ind i Maos mausoleum, som stadig er under renovering.

Derfra fortsatte vi til Himlens Tempel – Tiantan – med Templet for Bøn om God Høst, Den kejserlige Himmelhvælving og Det Runde Alter. Oprindelsesåret er 1420 under Mingdynastiet, og hele anlægget havde rituelle formål, idet kejseren 2 gange årligt drog i procession dertil fra Den forbudte By. Han skulle bede om god høst og takke for god høst og befæste sin position som kontaktperson til det himmelske. Vi spadserede ad de lange marmorveje, der forbandt de 3 hovedbygninger. Vi lærte om betydningen af det vigtige 9-tal, som jo er det højeste, og derfor naturligvis hører hjemme i sammenhæng med kejseren – 9 fliser rundt om Det Himmelske Alter, og udenom fliser i multipla af 9, således at der i den 27. Cirkel er 243 fliser. De 3 marmorterrasser symboliserer Jorden, Eksistensen og Himlen. Den firkantede mur symboliserer det jordiske ligesom den grønne farve, mens det runde og blå symboliserer det himmelske. Vi nød promenaden gennem anlægget i flot septembervej, idet Jane dog blev i bussen pga. problemer med sin dårlige hofte. Efter rundturen var jeg henne om hjørnet og bestille et par briller. Jeg blev lovet, at et par med dobbeltfaceterede glas kunne blive færdige på en uge, og prisen skulle være 300 yuan, men desværre kunne den lidt for primitive butik ikke leve op til løfterne. Om aftenen havde vi fri, og i vor gruppe gik vi i seng uden aftensmad, men senere hørte vi, at andre havde været ude og spise, bl. A. havde nogle været på den italienske restaurant Marco Polo, der lå på hotellet.

Hotellet lå ved et gadekryds lidt syd for Den Himmelske Freds Plads. Der var en flot nyrenoveret forhal med marmor og store lysekroner. Ved indgangsdøren stod en rødklædt dørmænd med høj hat. I receptionen veksledes penge, men ikke slidte sedler eller vore nye 500 kr. sedler. I cafeen spillede en pianist, og en dag var der en kineser, der imiterede Pavarotti med "O sole mio". Restauranten lå til højre, og det var selvbetjenings-morgenbord af blandet kinesisk og vestligt tilsnit. Jeg fik spejlet æg af kokken hver morgen. Undertiden var der pres på med mange kinesiske og udenlandske turister. Til den anden side for indgangen lå et par butikker og Marco Polo, og der var også restauranter på 2. Sal. Værelserne var i amerikansk stil med 2 store senge, bad og TV.

Vi havde udsigt til Arbejdernes Hus, og på pladsen foran var der Tai Chi om morgenen, og vi så også sværdøvelser og et par, der dansede fejende flot vals og tango uden musik kl 6 om morgenen.

Næste dag tog vi afsted kl 8 for at komme ud til Minggravene. Trafikken i Beijing er voldsom, så det går ofte i sneglefart og man har indtrykket af, at cyklerne kommer hurtigere frem. Men afstandene er store, så vi skal nok være glad for at vi sad i bussen. 13 af Mingdynastiets 16 kejsere er begravet i en dal 50 km nord for Beijing. Bjergene beskytter dalen mod kulden fra centralasien, og vegetationen er frodig pga vandløbene fra bjergene. Man har i vor tid (1958) lavet en dæmning, (Mao deltog i gravearbejdet sammen med 400.000 andre kinesere) for at skaffe vand til Beijing, men i de senere år var det svundet voldsom i vandniveauet. Der var æbleplantager, og sharonfrugter, og et mindre areal med de eneste rismarker i Nordkina. Vi så også fiskedamme, hvor Ming harcelerede over, at kommunistpartiets medlemmer kom og fiskede i weekenden. Han fortalte, at kun 5% af kineserne er medlemmer i Kommunistpartiet, og forklarede dette med, at 80% af befolkningen er relativt uuddannende bønder, og dem var man ikke specielt interesseret i at have med i Kommunistpartiet, der jo er den styrende elite.

Vi gik turen gennem den 800 meter lange Udødelighedens vej flankeret af 36 store stenfigurer, der vogter gravene. Først hilste vi på skildpadden med stentavlen på ryggen – symbolet på ”long life”, og så kom vi til de 24 dyr (6 par stående og 6 par knælende) og 12 mennesker (4 generaler, 4 embedsmænd og 4 ministre). Så var der vist også et par souvenirboder, inden vi fik lejlighed til at stige ned i Dingling-graven, hvor kejser Wan Li (1573-1620) og 2 af hans kone er begravet 4 etager under jordniveau i en 1200 kvadratmeter stor grav. Han havde 26 lakerede kister med juveler og kunstskatte med i graven, og byggeriet kostede, hvad der svarede til mad til 10 millioner mennesker i et år efter den tids målestok.

Frokost fik vi i en restaurant, hvor vi sad på 1. Sal. Her kom en hel fisk ind blandt de mange retter. Lokalet og trappen var dekoreret med billeder fra ældre tid, og ved indgangen stod en udklædt ung mand, der kunne hilse os velkommen på svensk. Så gik turen til Den kinesiske Mur, hvor vi besøgte afsnittet ved Badaling. Der var optræden af akrobater og tryllekunstnere på pladsen foran muren, og vi skulle alle forsøge at nå op til det første tårn på en bakketop. Det var stejlere end man troede, men vejret var dejligt, og udsigten over det bakkede landskab imponerende, så der var mulighed for at få taget nogle virkelig flotte fotografier.

På vejen tilbage til Beijing besøgte vi en perlefabrik, hvor man avlede perler i ferskvandsmuslinger. Der blev åbnet en musling, så man så hvorledes perlerne sad, og der var en salgsudstilling. Senere var vi inde og se en emaljefabrik, hvor arbejdsforholdene ikke lever op til dansk standard mht. støj og forureningsniveau. Aftenen var til egne aktiviteter, og vi var 12, der gik til en restaurant i hotellets nærhed, for at prøve specialiteten slange. Vi fik det fineste bord i baglokalet og efter en del tegnsprog lykkedes det at få servitricen til at bringe slangen og endda tage den ud af buret. Den var over en meter lang og sprællede livligt. Vi fik lejlighed til at styrke os i et lille glas slangegalde og slangeblod og tror på, at det bibringer os ”long life”. Selve slangen var tilberedt i 3 cm stykker med brun sovs, og der var ikke meget kød på. Vi fik også en række andre retter og det dejlige kinesiske øl til, og regningen blev på 50 yuan per person. Servitricen nægtede pure at modtage drikkepenge.

Følgende dag skulle vi checke ud af hotellet efter morgenmaden og kun medbringe en besked bagage, idet den øvrige oppakning blev opbevaret på hotellet. Nogle havde forespurgt receptionen om, de kunne få et værelse til opbevaring af deres effekter i de 4 dage, vi skulle være væk, men opgav, da det skulle koste 700 yuan pr nat, altså i alt over 3000 kr. Dagens program stod først på Den forbudte By, som er en fantastisk turistseværdighed. Det var færdigbygget i 1420 og fungerede som kejserpalads helt op til vort århundrede. Oprindeligt er det Ming-stil, men fra 1644 regeredes Kina af det manchuriske Qing-dynasti.

Mange af de oprindelige bygninger er brændt og genopbygget i 1700-tallet. Paladserne har herlige navne: Den Himmelske Freds Port, Meridianporten, Det Gyldne Vandløb, Porten og Paladset for den Højeste Harmoni, Paladset for den Midterste Harmoni, Paladset for Bevaring af Harmonien, Paladset for Himmelsk Renhed, Paladset for Jordisk Stilhed. Fra dette område blev Kina regeret, kejserlige dekretter udsendt, madarineksaminer afholdt, og intriger udsplittedes. Der var ufattelige rigdomme, masser af konkubiner og eunukker og en isoleret kejser. I 1425 blev der registreret 6300 kokke, der tilberedte mad til 10-15.000 mennesker i Den Forbudte by, og ved Mingdynastiets fald i 1644 var der 70.000 eunukker i Den Forbudte By. I filmen ”Den sidste Kejser” så man, hvorledes eunukkernerne medbragte deres testikler i syltetøjsglas, da de blev fordrevet fra Den forbudte by ved Kejserdømmets fald. De skulle begraves med alle løsdele. Vi spadserede fra syd mod nord og så de kejserlige boliger og den kejserlige have, inden vi kom ud af Nordporten og genfandt bussen. 10 postkort kostede 1 dollar.

Jeg husker ikke, hvor vi fik frokost denne dag, men på vej til Sommerpaladset fortalte jeg lidt om enkekejserinde Cixi (Tzu-hsi, 1834-1908, Orkidéen, Kejserinde af det vestlige palads), der jo kom fra en relativ beskeden manchufamilie, og som 16. Årig blev udvalgt til en af konkubinerne. Der var 72 konkubiner og 1 kejserinde og en masse hofdamer. Af alle disse lykkedes det kun Cixi som 21-årig at blive gravid og fødslen af en søn styrkede hendes position i forhold til kejser Xianfeng betydeligt. Engelske og franske tropper nedbrændte det oprindelige sommerpalads i 1860 som en del af de såkaldte opiumskrige. England ville importere varer fra Kina, der til gengæld ikke var interesseret i engelske varer og krævede betaling i sølv, hvilket var ved at dræne den engelske statskasse. I stedet fandt man på at forsyne Kina med opium fra Indien, hvilket var mod de kinesiske myndigheders vilje, og de forbød denne import, hvilket englænderne trodsede med våbenmagt. De blev bakket op af andre europæiske magter og USA, der gerne ville ind på det kinesiske marked af handelsmæssige hensyn. Lord Elgin stod i spidsen for de styrker, der raserede sommerpaladset, som var en unik kulturskat. Hensigten var at ramme Kejseren som institution, og demonstrere for den kinesiske befolkning og omverdenen, at Kejseren ikke var urørlig og Himlens søn. I øvrigt var det lord Elgins far, der reddede (eller bortrøvede) Parthenonfrisen fra tyrkenes hærgen i Athen 40 år tidligere. (Den findes nu på British Museum).

Kejserhoffet flygtede fra Beijing til Jehol i 1860, og der har Cixi et temmelig nært forhold til eunukken Jung Lu. Dette kommer kejseren for øre, og i et kejserligt dekret, der offentliggøres dagen før kejserens død i august 1861, udpeges nogle af Cixi's værste fjender bl. a. Fyrst I og fyrst Zaiyuan til medlemmer i Det styrende Råd og formynder for det 5-årige kejserbarn Tongzhi. Cixi blev holdt udenfor, og det skulle have betydet hendes endeligt. Men fjenderne havde overset en detalje. Selvom det kejserlige dekret var underskrevet af kejseren, var det ikke stempet med det kejserlige stempel, som Cixi havde skaffet af vejen. Og Det styrende Råd var tvunget til at blive ved det kejserlige lig og deltage i den langsomme procession til hovedstaden, mens Cixi kunne haste med tronarvingen til Beijing og føre magtpolitik. Fyrst I og Zaijuan vidste godt, at Cixi var populær bl.a. i hæren, og de planlagde at få hende myrdet på vej til Beijing. Men Jung Lu hørte om planerne, og hastede efter Cixi's selskab og fik dem omdirigeret sikkert til Beijing. Da de øvrige ankom dagen efter blev de arresteret i den ny kejsers navn (med det korrekte segl). De blev anklaget for at være skyld i krigen og dømt til torturdøden, hvilket omgjordes til selvmord ved silkesnoren. Derefter styrede Cixi i fælleskab med enkekejserinde Cian, idet de bag silkeskærmen manipulerede den unge kejser. Da han døde i 1873, blev Cixi's lille nevø installeret som kejser, men han blev senere interneret i sommerpaladset, da han viste reformistiske tendenser. Cixi døde i 1908 73 år gammel efter at have udpeget den 3 årige Aixin Jue Puyi til kejser. Han levede i de kejserlige paladser til 1924, fraterniserede med de japanske invasionsstyrker i Manchuriet og sad efter 2. Verdenskrig mange år i russisk og kinesisk fængsel og afsluttede sit liv som gartner i Beijing.

Det nuværende sommerpalads stammer fra 1888-1895, idet de allierede magter dog atter ødelagde en del af det i 1900. Dette er nu restaureret og hele paladset ligger smukt ved en kunstig sø. Til bygningen omdirigerede Cixi statslige midler, der var afsat til opbygning af den kinesiske flåde. Måske Marmorbåden skal retfærdiggøre, at de mange penge blev brugt på paladset. Vi så først Paladset for Velvilje og et Langt Liv, hvor kejseren modtog gæster og havde fabeldyr udenfor, som kunne afsløre, om gæsterne løj for ham. Vi så også den flotte operabygning i flere etager. Her var der adskillige fotografier af Cixi, og vi var inde i hendes ”loge”, hvorfra hun kunne overvære forestillingerne liggende i sofaen. Backstage var nogle køretøjer udstillet, bl.a. en unik udgave af en Benz-bil med baldakin vistnok fra 1910. Den har aldrig været ude at køre, og Mercedes Benz tilbød for nogle år siden 10 nye Mercedes i bytte for den, men fik nej. Vi gik langs søen i den 728 meter lange trækorridor med de 8000 malerier. Vejret var dejligt, men det blæste så bådfarten på søen var indstillet.

Fra Sommerpaladset kørte vi mod stationen, hvor vi skulle med toget kl 18,53. Forinden var der stop ved en af Beijings 37 McDonalds-restauranter, og der var adskillige af vore medrejsende, der for første gang i deres liv fik erfaringer med en BicMacMenu til 19 yuan. Vi købte lækkerier til togrejsen i supermarkedet nedenunder. Med Ming og hans blå CITS flag i spidsen gik det i hurtigt trav over en befærdet hovedgade og gennem en myldrende stationsbygning til en lang perron, hvor vor sovevogn var omgivet af militær i stram positur. Indtil dagen før vidste vi ikke, om vi kunne få vore sovepladser, for partikongressen sluttede samme dag, og der var risiko for at hele vognen blev inddraget til hjemrejsende delegater, (det var også derfor der var militær vagt ved vognen). Men vi blev installeret i 4 sengs kupéer af vældig fin standard med kniplinger og lyserød plys. En enkeltbillet til Hohhot i soft sleeper som vores kostede 250 yuan, mens hard seat koster 100 yuan. Der var også mellemklasserne soft seat og hard sleeper. Toget virkede fuldt. En vogn med mad rullede igennem toget. Der blev råhygget i kupéerne, hvor især Erland imponerede ved at nyde sin cognac til kaffen af et rigtigt cognacglas.

Vi ankom kl 6 til Hohhot, og mærkede straks lidt til kulden. Markerne havde været dækket af rimfrost. Vi blev modtaget af Mr. Li, som skulle være vor lokale guide. Li er det mest almindelige kinesiske efternavn, som bæres af ca 8% af kineserne. Vi kørte til vort hotel, som viste sig at være det fineste i byen med en værelsespris omkring 700 yuan pr dag. Vi fik et bad i værelset på 12. Etage og fik dejlig vestlig morgenmad med skinke og spejlæg med toast. Derefter var der arrangeret et hospitalsbesøg på et børnehospital og et gynækologisk-obstetrisk hospital midt i Hohhot, idet en mindre del af gruppen dog foretrak en shoppingtur. Vi blev ført rundt i sygehuset af direktøren, der fortalte, at det var opført i 1987 med penge fra FN. Det virkede i det tidsperspektiv meget nedslidt og snavset. I forhallen var indskrivning og medicinudleveringen, hvor man både har vestlig medicin og traditionel medicin, dvs. tørrede urter som blandes efter lægens opskrift og indtages som te. Man havde 600 forskellige naturpræparater. På sygehuset foretog man 1200 operationer årligt inklusive børnehjertekirurgi.

Kejsersnitsfrekvensen var 25-30% og liggetiden efter kejsersnit 3 – 4 dage. Vi kom forbi tandklinikken (moderne), et rum hvor en patient fik kobbåsætning med smerter og en anden lå med en halv snes akupunktur nåle i ryggen. Det var en ung pige med ischias, og hun havde 3 store røde mærker på ryggen efter kopbehandling. Vi fik lov at fotografere hende. Vi fortsatte til børneafdelingen, hvor man behandlede skelen/nærsynethed med elektroakupunkturbriller – børnene havde nogle mærkelige briller på, som gav rytmiske stød. Derefter så vi en gang med forskningskontorer(!) og et arvelighedslaboratorium, hvor en dame i en snavset kittel forklarede, at man udførte kromosomanalyser på blod – ikke fostervandsprøver. På bordet stod et mikroskop, og der lå 4 brugte sprøjter med kanyler. Vi så et rum med et ultralydsapparat af moderne standard. Vi besøgte en børnesengeafdeling og en barselsafdeling. Der var ikke mange patienter. Midt i afdelingen var et mindre rum til de mest syge. Der var 3 – 4 sengs stuer.

Hele sygehusets kapacitet var omkring 400 senge. Hele rundvisningen tog ca. 1 time, og desværre havde jeg ikke en gave med til direktøren, men et par dage senere gik jeg derhen med en flaske vodka og et pænt takkebrev.

Hohhot var en stor by med 1 million indbyggere og friskere luft end i Beijing – man kunne også ifølge Mr. Li drikke vandet. Der var store gader, flotte nybyggede huse og shoppingcentre. Vi spiste lunch i en restaurant, hvor der samtidig var 2 bryllupsfester i gang. Det ene brudepar stod ved indgangen med bruden i en flot lyserød kjole, og det var taler og sang i lokalerne. Brudene byttede kjoler midt i det hele. Vi blev også budt på brændevin af det ene brudepar.

Efter frokost tog vi på lidt sightseeing i bus til et buddhistisk tempel (ret beskedent) og et museum, hvor vi så en sal om fortidsfund og et stort skelet af en dinosaur. Der var også en sal om mongolriget og en sal om det nutidige Indre Mongoliet, som er en selvstændig region med egen økonomisk politik, men udenrigspolitik er fælles med Kina. 80% af befolkningen udgøres af kinesere, 10% af mongoler fordelt på flere stammer og resten af andre bl.a. muslimer. Man gør en del for at stimulere de mindre folkeslag, f. eks. har de lov at få op til 3 børn pr. familie, mens kineserne kun må få 1 barn.

På hotellet havde vi truffet en ung dansker – Peter fra Randers -, der arbejdede med at stille vindmøller op ude på græslandet. Han fortalte, at de havde haft snestorm dagen før, og at vi kunne vente et koldt besøg på græslandet, så vi gik i stormagasin og ekviperede os med huer, halstørklæde, vanter og vinterfrakker. Efter aftensmaden, som blev indtaget på en ny restaurant havde vi lyst til en promenade hjem, men Ming mente det for langt, så bussen kørte os. I stedet gik vi over på det store torv, hvor der var en slags folkefest i gang. Der var Michael Jacksonkoncert på en storskærm, og forskellige typer lotteri og spil på pladsen. Connie vandt i en vaskepulverkonkurrence, og vi vakte betydelig opsigt i gadebilledet, idet vi hurtigt blev omringet af en større gruppe nysgerrige mennesker. Senere gik vi i hotellets bar og fik en kop kaffe og en sludder med de 2 danske vindmøllebyggere, som holdt friweekend på hotellet. De kunne fortælle mange sjove historier fra livet på græslandet, bl. a. om utætte huse, dovne kinesere og om den forsvundne schäferhund, hvis ene pote de fandt lige udenfor køkkenet.

Næste morgen (søndag) drog vi afsted mod græslandet. Mr. Li fortalte om Djenghis Khan og mongolriget, og jeg supplerede med en medbragt artikel fra Illustreret Videnskab. Under Djenghis Khan samledes mongolstammerne og erobrede hele midtasiens 1200-tallet. Mongolerne var kendt for krigsmæssig brutalitet, gode rideevner og dygtighed som bueskytter. Djenghis Khans barnebarn Kublai Khan regerede fra Peking, hvor hans palads lå i den nuværende Beihei-park. Han grundlagde det mongolske Yuandynasti (1279-1368) der efterfulgtes af Mingdynastiet (1368-1644) og det manchuriske Qingdynasti (1644-1911). Marco Polo opholdt sig 17 år ved Kublai Khans hof og opnåede en indflydelsesrig stilling ved hoffet.

Turen gik først opad gennem nogle bjerge, der var op til 2000 meter høje. Vejen var ujævn og tungt trafikeret med blå lastbiler fyldt med kul og kartofler. Vi gjorde holdt midtvejs ved et ”Electric Hotel”, hvor vi fik lejlighed til at bese og evt. afprøve toiletfaciliteterne (fælles pedallokum). Vi nåede frem til vor ”mongollandsby” ved frokosttid. På vejen dertil havde vi set enkelte grupper af yurtatelte, og der var nok omkring 40-50 telte på den plads, vi skulle overnatte. Nogle var endda opført i beton som et hoteldobbeltværelse med varme, toilet og bad. Vi fik os ”indlogeret” og gik til frokost i receptionsbygningen – store lammestege med masser af knogler og en enkelt kniv og i øvrigt kinesisk mad med spisepinde. Der var et vist skær af primitivitet og fattigdom over det hele, og vi følte nok, at vi var kommet lidt væk fra vor normale civilisation.

Et rundt hus var fællestoilet delt med halvdelen til kvinder og halvdelen til mænd. Arrangementet var en halvrund rende til at skræve over. Der var så nogle ½-meter høje afskærmninger uden afluknings-eller privatlivsanordninger og et fælles skyllesystem, der ikke fungerede i dameafdelingen. Dorthé var nærmest ved at flække af grin, da hun fortalte mig om det – hun havde haft Jørgen med inde, for at han også kunne få oplevelsen. Heldigvis var de af gruppen, der havde toiletfaciliteter vældig flinke til at låne dem ud til gruppens øvrige deltagere.

Der var mulighed for en kort spadseretur op ad landsbyens hovedgade til et lille buddhistisk tempel, som vi kunne bese for 4 yuan. Det var faktisk ret flot indvendigt med spraglede runde dekorationer i forlokalet. Den enlige munk fortalte, at der er tilknyttet 8 munke til dette tempel. Om eftermiddagen var der underholdning med ridevæddeløb og brydning, og Unnar meldte sig til at kæmpe med en ung kineserinde. De fik begge en lædervest med nitter på, og bifaldet var stort, da Unnar nedlagde sin modstander, (hun skriver ikke denne dagbog). Jeg blev ekstra imponeret, da jeg hørte at Unnar fra Island er 56 år. Hun var også en god rytter, og der var 8 fra gruppen (Ib, Erland, Unnar, Rikke, Solveig, Fred, Connie, Mings kone), som red ud til stammehøvdingens hus. Her blev vi budt på te med mælk og småkager. Det viste sig, at rytterne havde taget en forkert rute, og Mings kone faldt af hesten og slog sig, så Ming var godt gal og skældte hesteførerne ud for forsøg på snyderi og dårlig tilsyn med de uerfarne ryttere.

Før middagen holdt vi et lille sammenskudscocktailparty, idet vi slæbte borde og stole over foran Jørgen og Dorthés yurta, og de bød på en hirsebrændevin. Senere var der aftensmad, og nu var det oksekød som i stegt form kom på bordet. Mongolerne kom og sang ved bordet og bød på snaps, og Erland og jeg sang ”3 små kinesere” for nabobordet. Unnar fik en mongolsk festdragt med hat af sin mand. Senere på aftenen var der underholdning med sang, musik og dans af en professionel mongolsk dansetrup fra Hohhut. Og så stod vi lidt ved stenkulsbålet og så på stjernehimlen i den mørke mongolske nat. Vi måtte til sidst efter en tur på friluftstoiletet krybe ind under tæpperne i 4-personers yurtaen, og nogle af os havde alt tøj på. Men det gik nogenlunde at holde varmen om natten. Jeg var oppe kl 4, og da lå hele området mørkt og stille hen med klare stjerner. Landskabet var fladt græsland uden træer, og heste og får sås spredt.

Næste morgen var hesteudlejere klar ved 7-tiden og Unnar, Fred og Rikke fik en morgenridetur før morgenmaden – te, fuglefrø(?), brødlignende croissanter(?). Og så drog vi igen mod Hohhut med stop ved en stenmile, hvorfra der var en milevid udsigt over landskabet, og hvor der årligt blev holdt fest med brydekampe, ridekonkurrencer, etc. Vi gjorde også holdt ved en lille bondelandsby, hvor vi gik rundt og beså husene. Gårdspladserne var fulde af geder, får, deres lorte, høns og et par sorte grise rodede rundt i det hele. Nogle blev inviteret ind i boligen, som lå umiddelbart op til alt griseriet. Det var pauvert men alligevel med TV og stereokaraoke. Landsbyens fællestoilet var et hul omgivet af lermure i 1 meters højde. En ønske om toiletbesøg blev efterkommet ved et stop ved ”Den kinesiske Mur” – en nyopført turistattraktion(?). På opfordring sang Li et nummer af sin yndlingskunstner John Denver: West Virginia og nogle kinesiske sange, bl. a. en sejrssang fra Den Lange March (1935) og om overvindelsen af Tibet, (Li fortalte, at mongoler og tibetanere er fjender, og mongolske hærafdelinger deltog i undertrykkelsen af opstand i Tibet). Sammen med Ming sang han hyldestsangen til Mao: ”Østen er rød”. Derefter sang Kristjan en islandsk sang om at ride på heste, Jørgen sang på fransk om en crocodile, Fred sang ”Champs Elysee”, Ingrid og Birgitta sang 2-stemmigt: ”Når lärkan slår sin trill”, og det danske sangkor sluttede af med ”En bondemand gik ud efter øl”.

Ved frokosttid var vi tilbage i Hohhut og fik frokost på samme restaurant, som dagen tidligere. Vi opgav yderligere tempelbesøg og valgte i stedet at slappe af om eftermiddagen og slentre rundt i shoppingområderne. Der var endda nogle svage sjæle, som fandt tilbage til vort hotel og fik en rigtig kop kaffe i bløde lænestole.

Vi skulle med toget 18,35, og forinden skulle vi først have et let måltid i en restaurant i stationsbygningen. Vi blev ført dertil ad en baggang, hvor vi først kom forbi et par tønder med råddent madaffald og derefter de kraftigt duftende toiletter, men maden viste sig at være god. De kunne bare ikke forstå, at vi ikke kunne være ved 2 borde, fordi 10 danskere fylder mere end 10 kinesere.

Togturen tilbage til Beijing gik fint – toget var fuldt igen. Jeg havde lejlighed til at kigge ind i nabovognen, hvor folk sad op hele natten – det må være en ret sej tur. Togpersonalet var nogle meget flotte damer i nydelige uniformer. Vi fik besøg af en kineser, som talte et meget fint engelsk. Han var ansat i Agricultural Bank of China, der har 50.000 afdelinger med 500.000 ansatte. Har organiserede udenlandsrejser for bankens ansatte: 80 – 120 rejser årligt med 10 - 20 deltagere og et årligt budget på 25 millioner danske kroner. Fred og Rikke delte igen 1 køje, så Ming og hans kone kunne få en soveplads.

23. september kom vi tilbage til stationen kl 6, og der var et mylder af mennesker, men det lykkedes Ming og hans blå flag at få os alle ud ad den samme dør og over til bussen. På vejen til hotellet passerede vi et ulykkessted, hvor der lå en død mand med en jakke over overkroppen på den modsatte kørebane. Trafikken i Beijing er kolossal, men forløber i en roligere rytme end i København. Hvidjakkede politibetjente styrer fra et overdækket podium trafikken i de større gadekryds. Men vi kom tilbage til hotellet, fik nye værelser og vor bagage bragt op. Så var der tid til en dusch før morgenmaden. Dagen var planlagt til individuelle aktiviteter, og vi havde planlagt at leje cykler, men fandt alligevel dette for dyrt og farligt. Det er billigt at køre taxi i Peking – de første 10 km for 10 yuan = 8 kr, så vi tog en taxi til Den Himmelske Freds Plads og gik op på Den Himmelske Freds Port fra 1417. Herfra proklamerede Mao den kinesiske Folkerepublik 1. Oktober 1949. Ved siden af hans portræt står der ”Længe leve Den kinesiske Folkerepublik” og ”Længe leve Harmonien mellem Verdens Folk”. Så gik vi ind og så Folkets store hus med de flotte repræsentationslokaler, den store sal med 10.000 siddepladser, og vi fik en cola i baren udenfor banketsalen, der kan rumme 5000 personer. Derefter fandt vi en McDonalds, og om eftermiddagen tog Fred og Rikke ud til Himlen Tempel, (som Fred jo ikke havde set den første dag), mens Karin og jeg gik gennem antikvitetsgaden tilbage til hotellet. Senere tog vi alle en taxi til Food Street bag Beijing Hotel. Vi gik langs de 100 cykelrestauranter, og så spid med skorpioner, græshopper, pupper, småfugle, og masser af andre delikatesser. Vi var inde i Wang Fuu Jing apoteket og købte tigerbalsam og akupunkturdukker og –nåle.

Aftenen var afsat til Peking opera, som foregik i en sal på hotellet. Dragterne er flotte, rekvisitterne få, (et bord kan betyde en kro, et bord med en stol ovenpå kan betyde et bjerg). Der er sang, akrobatik, dans, og mytiske historier med dragekonger, abekonger, generaler, sværddans. Til ære for turisterne forsøger man sig med en noget hjælpeløs engelsk tekstning på lysskilte. Man kan anbefale at se en videofilm om Pekingoperaen – jeg tror den hedder ”Under den røde lanterne”, og den handler om 2 mandlige Peking-operaskuespillere i vor tid. Efter operaen spiste vi i Marco Polo.

Næste morgen var vi 12, der stod tidligt op og mødtes i lobby'en kl 5,30. Vi tog bussen til en nærliggende park, hvor vi skulle se Taj Chi, som er en kropslig og mental morgengymnastik. Der kom rigtig gang i det lidt over kl. 6, hvor man gruppevis eller enkeltvis så mængder af mennesker rundt i parken – nogle arbejdede med sværd, nogle råbte, men de fleste lavede de typiske langsomme tai chi bevægelser. De svenske søstre fulgte en stund et hold, og de var rigtig dygtige til det. Der var også en del, der var ude at lufte deres fugle i burene. Vi kørte trolleybus hjem, gik i bad og derefter ned til morgenbordet.

Om formiddagen var det planlagt tur til Beihei-park, men pga. regn blev det ændret til en Panda-tur. Beijing Zoo blev åbnet i 1908, og havde tidligere være privat Zoo for Cixi. Pandaerne er stærk udrydningstruede, og der er nu kun omkring 800 tilbage. De spiser 40 – 60 kg bambusskud daglig, men kan også godt leve af andet både vegetarisk og animalsk. Peking Zoo har 8 pandaer og 2 små rød-brune pandaer med en stor busket hale.

Efter Zoo tog vi til Silk Road ved Den amerikanske Ambassade. Det viste sig at være en masse boder hovedsageligt med tøj i vestligt tilsnit, og der var vist muligheder for at gøre gode køb, hvis man havde evner for at handle. Nogle lysky typer løb rundt og lokkede os ind bag et supermarked, hvor de solgte kopiCD'er. Jeg købte nogle for 15 yuan, men det viste sig, at i Pavarottiomslaget lå en skive med Whitney Houston. Vi fik billeder fremkaldt til det kvarte af, hvad det koster i Danmark, og billederne var gode.

Lunchen blev indtaget i en nydelig restaurant med fine toiletter (hurra!!!). Maden var også god, selv om vi efterhånden var ved at blive træt af kinesisk mad. Om eftermiddagen var planlagt en hutongtur, men regnvejret gjorde, at vi måtte aflyse den. En del havde dog besøgt Hutongerne på egen hånd og endog anvendt toiletterne, som er flerhulspedalokummer fælles for 200 mennesker. Pladsforholdene er trange i Hutongerne, men den ældre generation trives der pga. tættere nabosammenhørighed. De yngre bor i lejligheder, fortrinsvis 2 værelses og gennemsnitlig råder hver kineser over 4 – 6 kvadratmeter. Karin havde ikke fået shopping nok, og tog Rikke og Fred med på tur til Silkroad, som det ikke lykkedes at finde. I stedet blev det til 1½ timer med forskellige taxi'er og en superhurtig hjemtur, så de lige nåede tilbage 10 minutter, inden vi skulle ud og spise. Vi havde nemlig koblet os på Erland, Solvejg, Connie og Bo, der havde bestilt bord på restaurant "Fangshan" – en af Beijings dyrere steder. Den ligger på øen i Beihei-parken og var tidligere spisested for enkekejserinde Cixi. For at komme til restauranten måtte vi fra parkens indgang gå i mørket over den smukt hvælvede marmorbro og gennem den runde overdækkede gang ved søbredden. Vi sad på 1 sal i kejserligt dekorerede lokaler, hvor betjeningen også var iklædt klassiske dragter. Tjeneren præsenterede hver ret. Der var nok 10 fortløbende retter med små sødsager som mellemretter. Jeg husker hajfinnesuppe, abalone (en slags musling(?)), oksesener med sorte søagurker (meget dyrere end de hvide, som vi fik dagen efter), fisk og en flot frugtanretning. Det var en meget flot aften, og prisen var også derefter: 280 yuan pr person. Vi kørte hjem i en gammel rystespand af en gul taxi. Der var flot oplyste gader, og nogle åbne butikker selv kl 22 om aftenen.

Torsdag var vor sidste dag i Beijing og vi var 12, der drog afsted på en frivillig tur til et kollektiv, som nærmere kan beskrives som en bydel i det nordlige Beijing. Vejen derud var nærmest en lang trafikprop og vi kom forbi en af Beijing nybyggede stationer – en mastodontbygning, som klarer 3 millioner mennesker dagligt. Vi passerede Yuanming Yuan – det oprindelige sommerpalads, der blev ødelagt af englænderne i 1860. Ruinerne ligger stadig på området, det er dobbelt så stort som det nuværende sommerpalads. Der er en stor sø, og området bruges til rekreative formål. Selve kollektivet var et større område med en flot administrationsbygning. Der var moderne fabrikker af joint venture-typen – en sino-japansk metalvarefabrik og en isfabrik (Budds icecream from San Fransisco). Men vi havde ønsket os lidt socialt, og blev derfor først kørt til sygehuset, der var et mindre lokalsygehus med 70 tilknyttede læger. Vi var inde i det traditionelle apotek, og jeg fik nogle prøver på medicinen: en koral, en tørret skorpion og et lille stykke gelatine fremstillet af æselhud. Det skulle vist være godt for en masse og give "long life". Ovenpå var der nydelige 3 sengs stuer.

Så skulle vi se lidt agerland, og det blev et tomatdrivhus. Vi kom derind gennem en daglejerfamilies dagligstue – et lerklinet rum med en enkelt seng. I et lille rum ved siden med en klud som forhæng var et gammelt jernkomfur. Vi hilste på en mor og datter, som boede i disse lokaliteter. Ming havde forklaret, at bønderne bliver rige pga. det frie grøntsagsmarked, og forklaringen på de 2 kvinders fattigdom var, at bønderne bor i lejligheder og ansætter udefra kommende til markarbejdet. Det var næsten som ”Pelle Erobreren”.

Vi var inde og se et alderdomshjem, hvor 41 mennesker boede. De var fra 20 til 93 år, for der var enkelte mentalt handicappede. Middelalderen i Kina er 75 år for kvinder og 70 år for mænd. Det var 2 sengs stuer grupperet om en firkantet gård med blomster og træer. Der var ingen billeder på væggene og enkelte af beboerne var fanget i sengen med sengehest.

Der var et fælleslokale med sofagrupper, et køkken og 2 fælles-wc'er, hvor 6 ad gangen kunne få plads på pedaltoiletet. Man betalte et variende beløb for opholdet i omegnen af 200 yuan om måneden. Hvis børnene ikke kunne betale, var det arbejdspladsen som gjorde det. Generelt var børn meget flinke til at hilse på forældrene. Ming oplyste af en arbejderløn er i omegnen af 800 – 100 yuan om måneden. 65 millioner kinesere lever under eksistensminimum, hvilket modsvarer en årsindkomst på 500 yuan.

Turen gik videre til Lamatemplet Yonghegong, der tidlige var palads for prins Yong, men i 1723 blev ombygget til buddhistisk tempel. De fleste kinesere er daoister eller nærmest ateister. Buddhisterne var hjemmehørende i Vestkina, Tibet og Mongoliet. Der er nu 38 munke tilknyttet templet, men man ser hyppigt mennesker, der knælende tilbeder Buddha-statuerne og tænder røgelsespinde. Der er 5 tempelbygninger bl. a. De Himmelske Vogteres Tempel og Templet for Lovens Hjul, hvor der er en 10 meter høj bronzestatue af ”Den gule Sekts” stifter, Tsongkhapa (1357-1419). Der er 2 grene i nedadstigende linie, og de har hver sin prædikestol – en til Dalai Lama og en til en barnelama, der blev udnævnt i Tibet for et par år siden. Mellem templerne så vi en model af Sumi-bjerget og en guldstatue skænket fra Thailand til Tempels 250 årsdag. Pavillonen for de Ti Tusind Lykker indeholder den 18 meter høje Buddhafigur, der blev hugget i et stykke sandeltræ i Tibet og i 1700-tallet transporteret fra Tibet til Kina som tak for, at kinesiske tropper hjalp med nedkæmpelsen af et oprør (ifølge Ming). Vi så i sidebygningerne mange Buddhafigurer, frygtindgydende uhyrer og en stor tromme og klokke.

Frokost blev indtaget på en kinesisk restaurant overfor, og vi fik mongolsk hot-pot, hvor vi kogte grøntsager, hvide søagurker, blæksprutter og lamme-og oksekød i 3 runde gryder på bordet. Der var lammekød, oksekød, grøntsager og noget (ubehageligt) brun dyppelse, som jeg kunne smage i opstød hele eftermiddagen. Rikke, Fred og jeg tog hjem med en taxi, for jeg ville til frisør, og de andre 2 til antikgaden. Resten af gruppen fortsatte til Lufthansa Shopping Center ved Kempinski Hotel. Frisøren var en festlig oplevelse, idet det var 2 unge søstre, der arbejdede i en ret snavset salon. De var hele tiden ved at knække samme af grin over at forsøge at tale engelsk, og de var betaget af Rikkens blonde hår og Freds gode udseende. De klippede også godt, og i nabostolen fik en kineser skulder og armmassage.

Kl 18 tog vi samlet afsted til Peking And middag, og vi så kokken skære den gyldne and ud. Vi smagte den søde kinesiske rødvin på 18%, og Ming bød på en lille spids i form af hirsebrændevin. Jeg tog opfordringen fra de svenske søstre op og præsenterede gruppens enkelte deltagere, hvilket vi ikke havde gjort tidligere, fordi vi havde fornemmelsen af, at de fleste ønskede en individuel rejseform og ikke ville gruppificeres. Jeg takkede også gruppen for god individuel aktivitet og god fællesskabsfølelse, som gjorde at ingen blev helt overladt til sig selv og at alle kunne følge med i det til tider ret hårde program. Sluttelig samlede vi ind til Ming, og Unnar sagde et par pæne ord til ham. Så gik det hjem i bussen, for kufferterne skulle stilles udenfor døren kl. 23, og vi skulle op næste morgen kl 5 og være i lufthavnen til indcheckning 2 timer før.

Vi klarede os udenom de værste køer takket være, at Karin ordnede gruppecheck-in, men der blev en anelse oprørsstemning i flyet, pga. placeringen, men det løste sig efterhånden, og Karin fik endda udvirket, at Ib og Jane kom ind på 1. klasse pga. den dårlige hofte. Flyet var ganske fyldt, men turen gik fint og stille, og vi landede til tiden i Kastrup. På vej ind til paskontrollen forsvandt Karens cigaretter, og vi måtte tilbage og lede efter dem, og da vi nåede ned til bagagen, var næsten alle forsvundet, og vi fik ikke sagt pænt farvel.

For ikke helt at glemme vore medrejsende følger her en kort præsentation:

1. Karen: tidl. Sekretær på Kalundborg sygehus, hvor Martin også arbejder.
2. Hans-Jørgen: Karens bror. Systemkonsulent i København. Blev gode venner med Eva.
3. Eva: tidl. sygeplejerske nu butiksindehaver i Købmagergade. Bror til Jørgen.
4. Jørgen: kirurg fra Kalundborg sygehus. Er faktisk nygift og på bryllupsrejse med Dorte.
5. Dorte: sygeplejerske på Helsingør sygehus. Er også på bryllupsrejse til Kina.
6. Connie: anæstesisygeplejerske på Kalundborg sygehus. Rejser med sin mand Bo.
7. Bo: arbejder vist nok med økonomistyring eller noget lignende i København.
8. Erland: lagerchef i Ilva. Har tidligere besøgt Kina med sin kone Solveig.
9. Solveig: syerske og bosat i Københavnsområdet.
10. Erik: bestyrer ejendomme på Østerbro, har arbejdet på Grønland og i Saudi Arabien.
11. Birthe: rejser med sin mand Erik, arbejder med madproduktion i København
12. Henning: enkemand fra Værløse som tilmeldte sig Kina-turen med en ligestillet.
13. Knud: enkemand fra Værløse som tilmeldte sig Kina-turen med en ligestillet
14. Ib: købmand fra Lavendelstræde, der også hjemme spiser med pinde.
15. Jane: dyrlæge fra Sorø, som cyklede 3 dage rundt i Beijing mylder.
16. Ingrid: spiller kort med Karins mor i Norberg og var på rejse med sin søster Birgitta.
17. Birgitta: fra Göteborg. Var med sin søster ude at hilse på en 10 måneders kineserpige, som deres niece fra Vancouver tilfældigvis var i Beijing for at hente.
18. Rikke: Martins datter fra Frankrig, som var afsted med Fred.
19. Fred: franskmand, og den eneste, der blev syg på turen (heldigvis!)
20. Unnar: islænding, der havde boet 30 år i USA, men nu boede på Island. Gift med Kristjan.
21. Kristjan: islænding, som med Unnar skulle på 3 ugers yderligere rundrejse i Kina på egen hånd.
22. Martin: overlæge på Kalundborg sygehus. Havde 2 gange tidligere været i Beijing.
23. Karin: rejsekonsulent hos CITS i København, som var i Beijing i april.

Dette rejserreferat er skrevet efter hukommelsen natten til lørdag d. 27. September kl 02 –09, da jeg ikke kunne sove pga. tidsforskellen og uorden i søvnrytmen.